

חינוך חינוך סביבתי לקיימות

www.sviva.gov.il

תמונת מצב: הירושה שאנחנו משאירים לילדינו

יש להטמיע את הנושא בגן הילדים, בבית הספר, בתנועת הנוער, בצה"ל, במערכת ההשכלה הגבוהה ובקרב הציבור הרחב. אנו מאמינים כי שינוי משמעותי במצב הסביבה יושג מתוך פיתוח אחריות ומחויבות אישית של כל אדם להגנה על הסביבה.

מטרת החינוך הסביבתי היא להוביל לשינוי של ממש באורח החיים ולחנך להבנת המשמעות והחשיבות של אורח-חיים מקיים. אורח-חיים כזה מביא בחשבון את העובדה שכל פעולה שאנו מבצעים משפיעה על הסביבה ועל חיי הדורות הבאים.

במבט אחר: ילדים ונוגרים - שותפים בעיצוב העתיד

לגשר על פערים חברתיים ותרבותיים; יוצר מסגרת חינוכית כוללת, המתייחסת לתכנים נלמדים, לארגון הלמידה ולפדגוגיה; מאפשר לקשור בין בתי-ספר לבין הקהילה ובין מערכת החינוך הפורמאלית לבין החינוך הלא-פורמאלי; מאפשר השפעה על הקהילה לשינוי ההתייחסות וההתנהגות בנושאים סביבתיים.

חינוך סביבתי - חינוך לקיימות:
מאפשר היכרות מעמיקה עם הסביבה הפיזית והאנושית-חברתית; מפתח אכפתיות כלפי הסביבה והחברה ותורם להתנהגות אחראית; מאפשר ללמד בגישה הוליסטית, מכיוון שהנושא הוא בינתחומי; מקנה ערכים: סובלנות, כבוד לזולת, חמלה וסולידאריות, מעורבות חברתית וצדק חברתי וסביבתי; מפתח חשיבה ביקורתית; מאפשר

הודפס על גבי נייר אקולוגי

לכח

ליצירת קשר

אגף חינוך והסברה 02-6495811, 02-6495809
חינוך סביבתי באתר המשרד <דף הבית> חינוך סביבתי
רשימת רכזי חינוך והסברה במחוזות:
מחוז צפון - 04-6059128/130, מחוז חיפה - 04-8632275
מחוז תל אביב - 03-7634410, מחוז מרכז - 08-9788830
מחוז ירושלים - 02-6248369, מחוז דרום - 08-6264023
רשימת רכזי חינוך סביבתי ברשויות המקומיות ובאיגודי הערים
לאיכות הסביבה מתפרסמת באתר המשרד להגנת הסביבה.

בידור הכוח לשנות

פעולות שצריך ואפשר לעשות: מעורבות בקביעת פני הקהילה והסביבה

המשרד להגנת הסביבה נותן תמיכה כספית לרשויות מקומיות בתהליכי הסמכה ל"בית-ספר ירוק" ו"ירוק מתמיד" ול"גן-ילדים ירוק מתמיד", לעמותות המציגות תכניות שמטרתן לפתח בציבור הרחב מודעות ואחריות בנושאים סביבתיים וכן ברשויות מקומיות המציעות תכנית חינוכית נרחבת במטרה לצמצם את נפחי הפסולת המועברים להטמנה. התמיכות ניתנות כולן באופן שוויוני באמצעות "קול קורא" המתפרסם באתר האינטרנט של המשרד.

מוסדות חינוך המעוניינים להצטרף לתהליך ההסמכה למוסד חינוכי ירוק: גני-ילדים, בתי-ספר וקמפוסים, נדרשים לעמוד בשלושה קריטריונים עיקריים:

1. למידה משמעותית של תחומי איכות הסביבה, בדגש של עקרונות פיתוח בר קיימא
2. ביצוע פעילות מתמשכת שמטרתה להשפיע על הקהילה לאמצ' התנהגויות התומכות בסביבה ומגנות עליה
3. הובלת המוסד החינוכי לשימוש מושכל במשאבים ומתן ביטוי לכך בהתנהלות היומיומית

החינוך לקיימות נותן כלים לשינוי באורח החיים, מאפשר התמודדות עם בעיות סביבתיות קיימות ומסייע במניעת בעיות חדשות.

הורים

היו דוגמה אישית למשפחה בהתנהלות היומיומית, פעלו להגברת העיסוק בתחומי הסביבה במוסדות החינוך שילדיכם לומדים בהם, הצטרפו לפעילות סביבתית המתקיימת בבית הספר או בגן, עודדו והמריצו את הנהלת המוסד החינוכי לפעילות סביבתית בבית הספר ובקהילה.

אזרחים

פעלו למען התנהגות ירוקה בשיתוף מערכות השלטון ברמה המקומית והלאומית, השתלבו בפורומים של מקבלי החלטות באמצעות ועדות פעילות ביישוב, הקמת קבוצת פעילים והצטרפות לארגונים ירוקים.

תלמידים

אמצו אורח-חיים מקיים בבית הספר ובבית: הפרידו פסולת למיחזור, הפחיתו שימוש בנייר ובשקיות ניילון, הקפידו לכבות אורות ומזגנים, חסכו במים, העדיפו הליכה ברגל, נסיעה באופניים ושימוש בתחבורה ציבורית. אמצו התנהגות של צריכה מושכלת - לפני כל קנייה חשבו גם על הסביבה; נסו לוותר על רכישות מיותרות, דקדקו אם המוצר שאתם רוכשים ידידותי לסביבה.

מורים וגננות

היו ערים לסוגיות סביבתיות אקטואליות ושתפו בהן את התלמידים, הבליטו והרחיבו את העיסוק בנושאי סביבה בתוך תכנית הלימודים, גייסו את צוות ההוראה כולו לעיסוק משמעותי בנושא, הצטרפו לכינוסים, ימי עיון והשתלמויות בנושאי סביבה, עודדו, ייזמו ובצעו פעולות למען הסביבה בשיתוף ההורים.

מנהלים במוסדות חינוך

הובילו את בית הספר לעסוק בנושאי סביבה בדרכים האלה: הסמכה למוסד חינוכי ירוק, הכשרת צוות ההוראה בתחום לימודי סביבה, תרומה לקהילה בהיבטים סביבתיים, הקמת מרכז מיחזור והתנהלות ירוקה של המוסד החינוכי על-פי עקרונות הקיימות.

מורים במוסדות להשכלה גבוהה

פעלו להקמת מועצה ירוקה בקמפוס ולהגברת העיסוק בנושאים סביבתיים בכל תחומי הלימוד הקשורים להם. שלבו נושאים של איכות הסביבה בתכניות הלימודים במוסדות להכשרת מורים.

סטודנטים

הירשמו לקורסים בנושאי סביבה המוצעים לכלל הסטודנטים, ואם אין אפשרות כזאת - פנו אל הנהלת הקמפוס ובקשו להוסיף לתכנית הלימודים. הצטרפו למגמה ירוקה כדי להשפיע על הפעילות בקמפוס, ייזמו פעולות להכנסת מרכזים למיחזור פסולת ולשימוש מוגבר בהם, השתלבו בפעילות הקהילה למען הסביבה בכל אחת מהמסגרות שאתם מעורבים בהן, פעלו למען הפיכת הקמפוס לקמפוס ירוק.

המשרד להגנת הסביבה אחריות · סמכות · פעולה

באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, בפרק החינוך הסביבתי, אפשר למצוא מידע מפורט בנושאים האלה:

- תהליך ההסמכה למוסד חינוכי ירוק: קמפוס, בית ספר וגן ילדים ירוק.
- תכניות לימודים ותכניות העשרה ופעילות ירוקה בקהילה.
- קורסים והכשרות.
- פעילויות סביבתיות שנעשו ברשויות המקומיות (בפרקים של המחוזות הרלוונטיים).
- חומרי העשרה ולימוד (בפרק פרסומי המשרד).
- תכנית משותפת לקידום החינוך הסביבתי עם משרד החינוך.
- שיתוף פעולה עם ארגונים ירוקים.

המשרד להגנת הסביבה מקדם תכניות להכשרת מורים בית-ספרית, השתלמויות לגננות ולאנשי-מפתח בחינוך החברתי (על מגוון התחומים שבאחריותו) בשיתוף משרד החינוך.

לשם כך מתכוון המשרד להקצות 5 מיליון ₪ בשנים 2010-2011. המשרד מוביל תכניות חינוכיות מתמשכות בבתי-ספר במקומות בהם נדרשת פעילות מעשית (ממוקדת) לשיפור מצב הסביבה, באוכלוסיות מוחלשות ובמגזר הערבי והחרדי, ומקצה תקציבים להפעלתן. המשרד פועל לקידום הפעילות בנושאי הסביבה בחברה האזרחית במסגרת זו המשרד מסייע כספית ומקצועית לעמותות המבצעות פעילות הסברתית וחינוכית משמעותית מתמשכת ולארגונים המבצעים אירועים, כנסים וימי עיון. בנוסף תומך המשרד באמצעות מתן תקציבים וביעוץ מקצועי לרשויות מקומיות המבצעות פעילות להגברת המודעות ולשינוי ההתנהגות בקרב הציבור הרחב. אגף החינוך וההסברה פרסם מקראה בנושא החינוך לקיימות והוא מפיק ערכות-העשרה המיועדות למערכת החינוך החל מגיל הגן ועד לחטיבת הביניים. הערכות מכילות כרזות לימודיות, דפי-מידע והצעות לפעילויות.

הסמכה למוסד חינוכי ירוק

המשרד להגנת הסביבה, יחד עם משרד החינוך ובשיתוף ארגונים נוספים, מוביל תהליכי הסמכה ל"גן ירוק" / "בית ספר ירוק" / "קמפוס ירוק".

בין 2003 ל-2009 הוסמכו כ-600 מוסדות חינוך ירוקים, בשנים אלה הקצה המשרד לקידום התהליך כ-5 מיליון ₪. כוונת המשרד להגדיל בשנים הבאות במידה ניכרת את מספר מוסדות החינוך המוסמכים כ"ירוקים" ואת התקציב המיועד לכך.

תהליך ההסמכה למוסדות חינוך ירוקים מעודד מעורבות ולקיחת אחריות על הסביבה, מתוך אמונה כי תהליך ההסמכה יביא להטמעת שיקולים סביבתיים בתהליכי קבלת ההחלטות, וכי הילדים שגדלים היום יפנימו את העובדה כי אין לנו דרך אחרת אלא לראות את המשולש כולו: כלכלה-חברה-סביבה.